

Bundesnetzagentur
Bonn
Tulpenfeld 4
D-53133 Bonn
Germany

Office/Department
Center for Supply

Date
14. february 2020

J nr. 2020 – 2516

/CNO

Svar fra Energistyrelsen

Energistyrelsen har sammen med Departementet i Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet gennemgået den tyske høring over undtagelsesansøgning for Nord Stream 1.

For så vidt angår det af ansøgers vedlagte materiale om økonomiske analyser m.v. har styrelsen ingen bemærkninger.

Styrelsen hæfter sig dog ved ansøgers fremstilling af sagen over for de tyske myndigheder. Styrelsen skal herved henlede de tyske myndigheder og derved også ansøgers opmærksomhed på en række faktuelle fejl og mangler.

Styrelsen finder dermed anledning til at bemærke følgende, som styrelsen opfordrer de tyske myndigheder til at holde in mente ved behandling af ansøgers ansøgning:

1. Juridisk tekniske fejl og mangler

Styrelsen kan indledningsvist tilslutte sig ansøgers bemærkning om, at hver medlemsstat er en integreret del af det indre marked, hvorfor et modsætningsforhold mellem EU og en given medlemsstat ikke giver mening, eller i øvrigt er ønskværdigt¹. Styrelsen finder, at netop denne sætning indeholder og italesætter et bredere og mere generelt princip, som styrelsen finder er en hjørnesten i enhver fællesskabsregel. Det bemærkes dog, at ansøgers bemærkning er givet i anden sammenhæng end ved spørgsmålet om geografisk anvendelsesområde for gasdirektivets regler.

Ansøger gør generelt brug af en række juridiske sondringer i fremstilling af sin ansøgning. Energistyrelsen er grundlæggende ikke enig i ansøgers fremstilling af sagen og at der ifølge ansøger er tale om nye regler.

Danish Energy Agency

¹ Bland andet side 27/59 af ansøgers ansøgning.

1.1. Ad sondring mellem onshore og offshore²

Ansøger gør brug af en sondring mellem onshore-rørledninger og offshore-rørledninger, som ansøger lader til at opfatte som et forhold, der skulle give anledning til materielt forskellige regler for henholdsvis onshore- og offshore-rørledninger. Styrelsen finder her anledning til at fremhæve den danske implementering af gasdirektivet, der finder anvendelse inden for det samlede danske område. Det vil sige på land, i søterritoriet, i den eksklusive økonomiske zone og på den danske kontinentalsokkel. De danske reglers anvendelsesområde understøtter den generelle danske retstradition som et maritimt land og et land bestående af en halvø samt mange øer. Den danske implementering af gasdirektivet har fulgt den samme geografiske udstrækning siden implementeringen af det første gasdirektiv fra 1998.

Af hensyn til reglernes praktiske anvendelse, indeholder danske regler i tråd med dansk retstradition praktiske, konkrete, lovfæstede undtagelser. Sådanne undtagelser er givet af det danske Folketing, fordi der eksempelvis ikke er fundet nogen umiddelbar effektiv mulighed for danske myndigheder til at sanktionere håndhævelsen som følge af ikkeeksisterende aktiver, eller aktiviteter hvorover danske myndigheder har direkte kontrol. Det er dog også åbenbart, at undtagelser er givet under den opfattelse, at fælles regler vil blive håndhævet af andre medlemsstater.

Retstraditionen med praktiske undtagelser er udtrykt ved en generel undtagelse i gasmarkedsreguleringen for rørledninger som Nord Stream 1.

Styrelsen skal endelig bemærke, at der ikke i de fælles regler, gasdirektivet, findes en sondring mellem onshore- og offshore rørledninger – ansøger lader til at have misforstået direktivets sondringer mellem gassystemet og opstrømsrørledningsnettet.

1.2. Ad transitlande/transitrørledninger³

Ifølge direktiv 2009/73/EF om fælles regler for det indre marked for naturgas, og som senest ændret ved direktiv 2019/692 om ændring af direktiv 2009/73/EF, herefter »gasdirektivet« findes begrebet *transitlande* eller *transitrørledninger* ikke. Styrelsen finder, der må være tale om en fremstillingsteknisk kommunikativ betoning, fordi begrebet ikke har nogen materiel betydning i sig selv.

1.3. Ad »ingen regler«⁴

Styrelsen finder på ingen måde, at ansøgers påstand om, at Nord Stream 1 skulle være etableret på et tidspunkt, hvor sammenkoblingslinjer som Nord Stream 1

² Blandt andet side 11/59 af ansøgers ansøgning.

³ Blandt andet side 7/59 af ansøgers ansøgning.

⁴ Blandt andet side 36/59 af ansøgers ansøgning.

ifølge ansøger var ureguleret i henhold til EU-retten – eller i hvert fald undtaget fra EU-reglerne.

Styrelsen henleder igen de tyske myndigheder og ansøgers opmærksomhed på de danske regler, der finder generel anvendelse, og har gjort det siden den første implementering af det første gasdirektiv fra 1998. Hvis en sådan påstand står uimodsiget hen, finder styrelsen at det giver anledning til at danne præcedens og praksis for en uheldig retsopfattelse.

1.4. Ad opstrømsrørledningsgastransmissionssystem⁵

Ansøger anvender begrebet opstrømsrørledningsgastransmissionssystem⁶.

Begrebet er i sammenhæng med gasdirektivet indholdsløst, da opstrømsrørledningsnettet og transmissionssystemet under gasdirektivet er to regulerede, men juridisk adskilte størrelser.

Styrelsen finder, at der alene må være tale om fremstillingstekniske kommunikative begreber uden materielt indhold. Sammenholdt med ansøgers juridiske ansøgning om undtagelse for gasmarkedsreguleringen, finder styrelsen begrebets anvendelse betænkeligt i forhold til risiko for dannelse af præcedens og praksis.

1.5. Fremstilling af international ret i søterritoriet⁷

Ansøger lader til at have den opfattelse, at lande i henhold til international ret, UNCLOS med videre, ville være forhindret i at håndhæve gasmarkedsreguleringen i søterritoriet.

Hertil skal styrelsen henlede opmærksomheden på de danske reglers generelle anvendelsesområde, samt de praktiske tilknyttede undtagelser som redegjort for ovenfor.

Styrelsen finder med andre ord, at ansøger har en forkert opfattelse af gældende internationale regler, herunder samspillet med nationale regler, implementeringen af fælles regler samt muligheden for håndhævelse.

1.6. Landfall terminal

Ansøger gør generelt brug af begrebet »landfall terminal«⁸.

Hertil skal styrelsen bemærke, at inden for den del af gasinfrastrukturen, som i henhold til gasdirektivet vedrører »systemet« (art. 2, nr. 13), finder et sådan begreb ikke juridisk anvendelse, og indeholder ikke nogen materiel betydning i den relation

⁵ Blandt andet side 43/59 af ansøgers ansøgning.

⁶ Blandt andet side 10/59 af ansøgers ansøgning.

⁷ Blandt andet side 23/59 af ansøgers ansøgning.

⁸ Blandt andet side 9/59 af ansøgers ansøgning.

ansøger anvender det. Ansøger lader til at afgrænse sammenkoblingslinjen mellem Rusland og Tyskland gennem »pipe to pipe«-forståelsen, og med en opfattelse af, at det er helt naturligt først at regulere en sådan sammenkoblingslinje efter den såkaldte landfall terminal.

Styrelsen hæfter sig herved ved de i gasdirektivet nærliggende begreber som »processing plant«, »terminal« eller »final landing terminal«. Disse begreber anvendes til at adskille gasinfrastruktur allerede omfattet af gasdirektivets regler, navnlig henholdsvis opstrømsrørledningsnettet og transmissionssystemet. Der er som bekendt tale om begreber i gasdirektivet, der rent EU-retligt adskiller to regelområder omfattet af gasdirektivet, ved at begrænse opstrømsrørledningsnettets udbredelse til »processing plant«, »terminal« eller »final landing terminal«. Med andre ord adskilles gasdirektivets "lette" regulering (opstrøm) fra gasdirektivets "hårde" regulering (systemet).

Styrelsen finder, at der ved sammenkoblingslinjer grundlæggende skal overvejes, hvor sammenkoblingspunktet er – enten fysisk eller virtuelt. Dermed finder styrelsen også, at der ikke ved brug af begrebet »landfall terminal« kan støttes ret på den sondring mellem indre- og ydre marked, som ansøger fremfører. Fastlæggelsen af sammenkoblingspunktet følger i øvrigt de inden for gassystemet anvendelige netværkskoder (red. systemkoder).

Styrelsen anerkender, at ansøgers fremstilling giver en god forståelse af, hvad der konkret ønskes behandlet af de tyske myndigheder. Styrelsen finder dog ikke, at ansøgers begrebsanvendelse på dette punkt er i overensstemmelse med gasdirektivets regler og bestemmelser, endsige at begrebsanvendelsen er brugbar for de tyske myndigheder i deres behandling af ansøgningen.

2. Ansøgers argumenter

Ansøger fremfører undertiden en række argumenter for, hvorfor de tyske myndigheder skal nå frem til et bestemt udfald ved deres behandling af sagen. Uden styrelsen i øvrigt finder anledning til at kommentere på de tyske myndigheders behandling af sagen, finder styrelsen dog anledning til at påpege en række forhold vedrørende ansøgers argumenter.

2.1. Ad den korteste rute til EU⁹

Ansøger fremfører, at Nord Stream er den korteste og mest direkte rute mellem de russiske gasreserver og gasmarkedet i EU. Styrelsen finder, at dette ikke er helt korrekt. Gasmarkedet i EU begynder formelt set ved grænsen for hver medlemsstat. Geografisk er Tyskland ikke den nærmeste medlemsstat.

---

⁹ Blandt andet side 12/59 af ansøgers ansøgning.

Ansøger lader i stedet til at mene, at ruten er den nærmeste og mest direkte rute mellem de russiske gasreserver og de største gasforbrugende medlemsstater – hvilket i sagens natur er noget andet.

2.2. Ad den praktiske påvirkning¹⁰

Styrelsen bemærker generelt, at spørgsmålet om EU-reglernes anvendelse skal ses i sammenhæng med medlemsstaternes individuelle retstraditioner for udformning af regler. Hvorvidt en regel finder anvendelse, uanset om den stammer fra EU-retten eller national ret, hænger sammen med reglens formål. En regel kan i sagens natur have en retningsgskabende eller præventiv effekt for fremtidige forhold eller bare tjene til at sikre offentliggørelse og/eller gennemsigtighed i eksisterende forhold.

Hensynet bag EU-reglerne på gasområdet er en generel regulering af markedsforholdene, hvor netop hensynet til gennemsigtighed gennemsyrrer gasdirektivet.

Ansøger fremfører at EU-reglerne ikke vil have nogen praktisk påvirkning, fordi der på grund af restriktionerne i den russiske ende af Nord Stream 1, ikke vil være nogen reel grund til at håndhæve reglerne. At ansøger hæfter sig ved, at gasdirektivets regler tilsyneladende ingen praktisk effekt vil have, påvirker ikke i sig selv, om reglerne i første omgang skal finde anvendelse eller ej.

2.3. Ad fordele/ulemper ved EU-regler¹¹

Ansøger fremfører, at der ikke vil være nogen fordele ved at sikre overholdelse af EU-reguleringen inden for tysk område i forhold til Nord Stream 1. Hertil tager styrelsen ikke selvstændigt stilling, men hæfter sig i stedet ved, at de fælles spilleregler netop har til hensigt at skabe fælles spilleregler inden for det samlede område for EU, hvor hver medlemsstat er ansvarlig for at sikre overholdelsen, og i øvrigt er en integreret del af. Dermed er ansøgers bemærkning irrelevant i forhold til, hvorvidt reglerne i første omgang finder anvendelse eller ej.

2.4. Ad kontrol over gasforsyningskilder¹²

Ansøgers bemærkning om, at det skulle være irrelevant, hvem der kontrollerer gasforsyningskilderne stemmer ikke overens med de generelle konkurrenceretlige hensyn i blandt andet gasdirektivet. Hensynet og formålet bag liberaliseringen af gasmarkedet er netop, at én dominerende spiller ikke kan kontrollere og styre priserne i sit favør. Dét er én af grundpillerne ved EU's energiregulering.

¹⁰ Blandt andet side 18/59 af ansøgers ansøgning.

¹¹ Blandt andet side 20/59 af ansøgers ansøgning.

¹² Blandt andet side 34/59 af ansøgers ansøgning.

Venlig hilsen

Original